

Generations using training for social inclusion in 2020 (GUTS)

Leermodel van het Europees project GUTS

Generations using training for social inclusion in 2020 (GUTS)

Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Prof. Daniela Grignoli, University of Molise
Margherita di Paolo, University of Molise
Prof. Dr. Tinie Kardol, Vrije Universiteit Brussel
Prof. Dr. Liesbeth De Donder, Vrije Universiteit Brussel
Dorien Brosens, Vrije Universiteit Brussel
Dr. Maurice de Greef, Vrije Universiteit Brussel Sanja Cesar
Dipl. Päd. Dieter Zisenis, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Dipl. Päd. Rosemarie Klein, bbb Büro für berufliche Bildungsplanung R. Klein & Partner GbR
Sanja Cesar, CESI Center for Education, Counselling and Research
Anamarija Tkalčec, CESI Center for Education, Counselling and Research
Prof. Radu Constantinescu, University of Craiova
PhD Alina Vlăduț, University of Craiova
PhD Avram Sorin, University of Craiova
PhD Titela Vilceanu, University of Craiova
Suzy Mommaerts, CVO Antwerpen
Liesbeth Goossens, CVO Antwerpen
Ilze Buligina, Talakizglitibas biedriba
Prof. Biruta Sloka, University of Latvia
Petra Herre, Evangelisches Erwachsenenbildungswerk Nordrhein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Leermodel van het Europees project GUTS

Deels gebaseerd op Grignoli e.a. (2013). Never too old to learn... Den Bosch: Europees consortium SMARTE

Het GUTS-project is gelinkt aan het SMARTE-project, een Grundtvig leerpartnerschap, en baseert zich op het "Senior Learning Model" ontwikkeld in laatstgenoemde project. Het "Senior Learning Model" van het Europese SMARTE-project onderscheidt zich van andere leermodellen doordat mensen met verschillende leerachtergronden en competenties samengebracht worden in één leergroep. Alle deelnemers dragen bij tot het leerproces en de leerresultaten. Om het figuurlijk uit te drukken: de individuele bladeren van een "kennis- en ervaringsboom" worden gemixt en "nieuwe, kleurrijke bomen" kunnen hieruit groeien wat een verrijkend leerresultaat heeft voor alle deelnemers. De deelnemers ontwikkelen samen nieuwe competenties en vaardigheden.

Door demografische veranderingen wordt onze samenleving ouder. Vandaag de dag leven meer mensen alleen, een aantal onder hen hebben hun partner verloren en trekken zich terug uit het actieve leven in de samenleving. Het moet echter niet zo zijn. Ouderen kunnen bijdragen aan de samenleving op verschillende manieren: ze kunnen actief blijven na de pensioensleeftijd, participeren aan het sociale leven, zichzelf cultureel oriënteren en hierdoor niet vallen in een leven zonder betekenis (zoals het soms benoemd wordt door de samenleving). Niet enkel ouderen ervaren voordelen bij het actief en vitaal blijven, maar ook jongeren kunnen leren van de ervaringen en kennis van oudere generaties. Bovendien zijn de capaciteiten van 60-plussers om maatschappelijk engagement op te nemen nog lang niet uitgeput. Ze hebben tijd en vaak ook de wens om hun educatie/opleiding verder te zetten, nieuwe dingen te leren, kennis te verdiepen en om fysiek en mentaal gezond te blijven tijdens het pensioen.

Om dit te realiseren, moet er aandacht besteed worden aan een aantal aspecten die van belang zijn voor ouderen. Deze aspecten zijn belangrijker voor ouderen dan voor andere doelgroepen. We presenteren deze aspecten hieronder onder de term 'uitgangspunten'. Uitgangspunten zijn manieren om educatieve mogelijkheden voor ouderen op te zetten in de praktijk, maar kunnen ook gebruikt worden voor de beoordeling van educatieve acties en projecten.

De uitgangspunten zijn:

1. Focus op deelnemers

- Competenties
- Interesses
- Heterogeniteit en diversiteit

2. Focus op leren als een sociaal proces

- Dagelijks leven
- Participatie
- Leren van elkaar

3. Focus op de omgeving

- Barrières verkleinen
- Middelen aanspreken
- Informele setting

Op basis van deze uitgangspunten kunnen nieuwe leermogelijkheden voor ouderen ontwikkeld worden. Het GUTS-project bevestigt en versterkt deze uitgangspunten en voegt er nog een aantal toe vanuit een intergenerationeel en co-creatief perspectief.

Het GUTS-leermodel wordt gekenmerkt door:

1. Het promoten van een intergenerationele dialoog, uitwisseling en leren en hierdoor sociale cohesie verhogen

- “Intergenerationeel leren (IL) verwijst naar de manier waarop mensen van alle leeftijden met en van elkaar kunnen leren. IL is een belangrijk aspect van levenslang leren, waarbij verschillende generaties samenwerken om vaardigheden, waarden en kennis te verwerven. Verder kijkend dan het uitwisselen van kennis, stimuleert IL wederzijdse leerrelaties tussen verschillende generaties en helpt het bij de ontwikkeling van sociaal kapitaal en sociale cohesie in onze vergrijzende samenleving. IL is een manier om om te gaan met de demografische veranderingen waarmee men overal in Europa geconfronteerd wordt en is een manier om intergenerationele solidariteit te stimuleren door het opzetten van intergenerationele praktijken.” (Bron: EMIL (2015). What is intergenerational learning? Geraadpleegd: 15 juli 2015, op <http://www.emil-network.eu/what-is-intergenerational-learning/>).
- In navolging van bovenstaande begripsomschrijving, vermijdt intergenerationeel leren stereotypering en discriminatie van ouderen o.b.v. leeftijd en distantisering of segregatie van verschillende generaties, voornamelijk van jongeren en ouderen.
- Intergenerationeel leren heeft aandacht voor ervaringen, verwachtingen, levensstijlen en wensen van verschillende generaties. Verder houdt intergenerationeel leren rekening met gendersensitieve benaderingen en culturele verschillen tussen betrokkenen.
- Intergenerationeel leren kan ontwikkeld worden in verschillende omgevingen en op verschillende “niveaus”: d.w.z. elkaar ontmoeten, overdracht van kennis, wederzijdse leerrelaties, stimuleren van intergenerationele solidariteit door intergenerationele praktijken, ontwikkeling van sociaal kapitaal en sociale cohesie.
- Leermogelijkheden die ontwikkeld worden, kunnen verschillende strategieën gebruiken om intergenerationeel leren te stimuleren. Dit kan niet alleen door seminars, trainingen of evenementen te organiseren met participanten van verschillende leeftijden, maar ook door structurele kansen, d.w.z. het ontwikkelen van nieuwe openbare ruimten waar lokale burgers elkaar kunnen ontmoeten en interactie kan ontstaan.

2. Het bevorderen van een innovatieve aanpak

- Het GUTS-leermodel beschouwt “innovatief” als het gebruik maken van innovatieve methoden, concepten, methodieken en formaten van evenementen. Dit belet niet dat er verder gebouwd kan worden op bestaande activiteiten! Niettemin moet het innovatieve karakter duidelijk zichtbaar zijn door vb. nieuwe groepen aan te trekken, nieuwe maatregelen te ontwikkelen of door nieuwe samenwerkingen op touw te zetten met lokale actoren in de culturele sector.

3. Co-creatieve processen

- Co-creatie betekent: het concrete doel, de prioriteiten en concepten zijn, waar mogelijk, bepaald in samenspraak met leden van de bepaalde doelgroepen. De ontwikkelde leermogelijkheden zijn als het ware prototypes of modellen voor de toekomst. Alle deelnemers die betrokken zijn, spelen een actieve rol als expert. Zowel het leerproces als de leerresultaten zijn het resultaat van een coöperatief, co-creatief proces en een gemeenschappelijke inzet.

4. Het promoten van inclusie

- Bij de activiteiten die ontstaan in een co-creatieve leerruimte worden zowel verschillende organisaties als culturen betrokken. De activiteiten ondersteunen sociale participatie.

5. Gericht op transdisciplinariteit

- De samenwerking in een co-creatieve leerruimte bouwt verder op de ervaringen en netwerken van eerdere leerpartnerschappen en realiseert een verdere ontwikkeling van ervaringen met een groot potentieel voor de toekomst. "Transdisciplinariteit" verwijst naar een strategie die de disciplinaire grenzen overstijgt, niet enkel om verschillende perspectieven en een multidisciplinaire kijk te hebben, maar ook om een nieuwe holistische benadering te creëren en om een oplossing te ontwikkelen voor complexe problemen.

6. Gericht op de gemeenschap

- De leermogelijkheden in het GUTS-project willen rekening houden met de implementatie hiervan in beleid voor educatie en training in een lokale of regionale context. De leermogelijkheden die ontwikkeld worden, hebben een plaats in concrete sociale omgevingen (steden en gemeenten, stedelijke districten en buurten) en zullen het lokale en regionale netwerk van verschillende actoren en stakeholders aanspreken. De leermogelijkheden zijn deels gebaseerd op goede praktijken om innovatieve manieren van leren te implementeren in lokaal, regionaal, nationaal en uiteindelijk ook in Europees beleid.

7. Gericht op preventie

- De leermogelijkheden maken gebruik van de 'salutogenese' benadering (vb. op zoek naar manieren om gezond te blijven, om te gaan met ongebruikelijke situaties en hierdoor een sterker persoon te worden). Ze ondersteunen ook de opbouw van sociale netwerken in de eigen omgeving.

8. Culturele benadering

- Doorheen de leerprocessen worden succesvolle en stabiele relaties met culturele organisaties en hoofdfiguren (artiesten en artistieke verenigingen, musea, bibliotheken, theaters, muziek- en kunstscholen, koren, bands,..) in het veld van leren op latere leeftijd uitgebouwd. Op deze manier kunnen innovatieve modellen in creatieve setting ontwikkeld worden.
- De leermogelijkheden die ontwikkeld worden, kunnen gebruik maken van verschillende manieren van artistieke expressie. Op deze manier ontstaat een link tussen het artistieke werk, educatie en levenslang leren, sociaal werk en politiek.

- DA Dette projekt er finansieret med støtte fra Europa-Kommissionen. Denne publikation (meddelelse) forpligter kun forfatteren, og Kommissionen kan ikke drages til ansvar for brug af oplysningerne heri.
- DE Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung (Mitteilung) trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.
- EN This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
- ES El presente proyecto ha sido financiado con el apoyo de la Comisión Europea. Esta publicación (comunicación) es responsabilidad exclusiva de su autor. La Comisión no es responsable del uso que pueda hacerse de la información aquí difundida.
- ET Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.
- FI Hanke on rahoitettu Euroopan komission tuella. Tästä julkaisusta (tiedotteesta) vastaa ainoastaan sen laatija, eikä komissio ole vastuussa siihen sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.
- FR Ce projet a été financé avec le soutien de la Commission européenne. Cette publication (communication) n'engage que son auteur et la Commission n'est pas responsable de l'usage qui pourrait être fait des informations qui y sont contenues.
- HU Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány (közlemény) a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.
- IT Il presente progetto è finanziato con il sostegno della Commissione europea. L'autore è il solo responsabile di questa pubblicazione (comunicazione) e la Commissione declina ogni responsabilità sull'uso che potrà essere fatto delle informazioni in essa contenute.
- LT Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys [pranešimas] atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.
- LV Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija [paziņojums] atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.
- HR Ovak projekt financira Europska komisija. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autorica i ni na koji način ne može se smatrati da odražava gledišta Europske komisije.
- MT Dan il-proġett ġie finanzjat bl-ġħajnuna tal-Kummissjoni Ewropea. Din il-publikazzjoni tirrifletti (Dan il-komunikat ġirrifletti) l-opinjoniġiet ta' lawtur biss, u l-Kummissjoni ma tistax tinżamm responsabbli għal kull tip ta' użu li jista' jsir mill-informazzjoni li tinsab fiha (fiħ).
- NL Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie (mededeling) ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.
- PL Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt lub publikacja odzwierciedlają jedynie stanowisko ich autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Generations using training for social inclusion in 2020 (GUTS):

Learning Model of the European project GUTS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

erasmus+
meer perspectief